

ELŐFIZETÉSEK:
Évesre 360 480 L.
Félévre 180 240 L.
Negyedre 90 120 L.
Külföldre a helybeli
áraknak kétszerese
Egyes szám ára kül-
földön: 1200 osztr.
korona, 1 szokol, 2
dínár, 300 márka, 50
magyar kor., vagy
4 leivel egyenlő ér-
tékű külföldi valuta

NAGYVÁRADAI NAPLÓ

SZERKESZTŐSÉG
és KIADÓHIVATAL:
Str. Rimanóczy-u. 4.

Telefon: 21 (inter-
urban), éjjel 16-52.

Sürgőnycim: NAPLÓ
© ORADEA-MARE ©

Hirdetéseket a ki-
adóhivatalon kívül
eredeti díjszabás
szerint felvesz min-
den nagyobb bel- és
külf. hirdetési iroda

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP ♦ FELELŐS SZERKESZTŐ: FEHÉR DEZSŐ

Vaitoianu lemondott.

Éles liberális támadás a lakbértörvény ellen. — Az egyesült ellenzék deklarációja. Megszavazták a moratóriumtörvényt. — Hogy alakul át a kormány.

Bukarestből jelentik: Ma délután öt órakor Vaitoianu belügyminiszter átadta lemondó levelét Bratianu miniszterelnöknek.

A belügyminiszterium vezetését ideiglenesen Bratianu Jonel miniszterelnök vette át.

Este tíz órakor a kormány tagjai a liberális párt összes vezéreinek részvételével tanácskozássra gyűltek össze. Ezen az értekezleten azonban a helyzet nem tisztázódott s újabb komplikációk merültek fel. Politikai körökben az éjszakai tanácskozás után az a meggyőződés, hogy amennyiben a helyzet holnap délig nem tisztázódik, az egész kormány beadja lemondását.

Éles támadás
a lakbértörvény ellen.

A kamara mai ülésén Deleanu rövid felszólalása után Jelea képviselő lép az emelvényre s felszólítja a kormányt, hogy azonnal vegye tárgyalás alá az áruuzsora és a spekuláció elleni törvényjavaslatot, amely rég a Ház előtt fekszik. A spekuláció és az árdragítás már tűrhetetlen arányokat ölt és a kormánynak mindent el kell követnie, hogy ennek az áldatlan állapotnak vége szakadjon.

Sassu kereskedelemügyi miniszter azonnal válaszol az interpellációra s kijelenti, hogy a drágaság kérdése oly súlyos probléma, amelynek megoldása a legnehezebb feladat. Az árdragítás elleni törvényt a kamara már a jövő héten tárgyalás alá veszi. (Taps.)

Figyelmeztet azonban, hogy hamis illúziókban senki se ringassa magát, mert az árdragítás elleni törvény megszavazása még nem jelenti azt, hogy a drágaság azzal meg is fog szűnni.

Jamandi liberális képviselő a következő szónok, aki éles hangon foglalt beszédében állást a lakbértörvény ellen. A lakbértörvény a legantidemokratikusabb törvény, amit csak hozni lehetett. (Taps az ellenzéken.) Nem használ sem a háztulajdonosoknak, sem a bérlőknek s csak arra alkalmas, hogy azoknak szenvedéseit fokozza. Elvitathatatlan tény, hogy a törvény a legnagyobb terhet a szegény réposztályra rója.

Figyelmezteti a kormányt, hogy ez a törvény nagyban hozzájárul a drágaság emeléséhez s súlyos zavaroknak lehet okozójává. A törvény antidemokratikus s nem felel meg sem a liberális párt doktrínájának, sem pedig programjának.

A törvényt minden körülmények között hatályon kívül kell helyezni, annál is inkább, mert a kamara ezt a javaslatot nem is látta s meglepetésszerűleg szavazták meg.

Az egyesült ellenzék
deklarációja.

Challipa, a besszarábiai parasztpárt vezére olvassa fel ezután a nemzeti pártnak és a parasztpártnak közös deklarációját, amelyben kijelenti a két párt, hogy mindazokat a törvényeket és határozatokat, amelyeket eddig a liberális parlament hozott, semmisenek tekintik. Megállapítja a deklaráció, hogy

a liberális kormány munkája teljesen el van szigetelve a nép akaratától s pusztán a katonai szuronyok erejére támaszkodik.

Az ellenzék kötelességének tartja, hogy ennek a parlamentnek munkáját megakadályozza minden szükséges és jónak vélt eszközzel s különösen meg kell akadályoznia azoknak a törvényeknek a tető alá hozását, amelyek az alkotmánytörvénnyel vannak összefüggésben.

Megszavazták
a moratóriumtörvényt.

A kamara ezután áttért a külföldi tartozások rendezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalására.

Dan Emanuel rövid felszólalása után, amelyre

Florescu miniszter kijelentette, hogy ez a törvény nemcsak a kereskedőkön, hanem magánosokon is fog segíteni,

Petrescu képviselő azt a kérdést intézi az igazságügyminiszterhez, vajon a három hónap lejártá után újabb meghosszabbításról lehet-e szó?

Florescu: Nem. A jelenlegi kormány ezt a törvényjavaslatot a külföldi kereskedelmi területekkel történt megbeszélése után alkotta meg.

Este hat órára a kamara elfogadta a
háromhónapos moratóriumról szóló
törvényjavaslatot.

Hogy alakul át a kormány.

A kormány átalakítása befejezett terv, amelyet a parlamenti ülésszak befejezése után minden körülmények között végre fognak hajtani. Ez tény még akkor, ha a bratianisták azzal áltatják magukat, hogy a kormányválság híre nem egyéb kísérleti légkömbnél.

Általános a vélemény, hogy Constantinescu nagymérvű változtatásokat tervez s a belügyi, az iparügyi és a kereskedelmi tárcákat feltétlenül politikai barátainak fogja juttatni és pedig olyanformán, hogy a belügyi tárcát Constantinescu tartja meg, iparügyi miniszter Constantinescu Tankréd, az államvasutak vezérigazgatója, míg közlekedésügyi miniszter Seveanu lesz.

A legérdekesebb pedig a dologban az, hogy jól értesült politikai körök határozott állítása szerint

a Vaitoianu-féle közigazgatási reformot, mely már annyi kellemetlen összeütközésnek és viszálynak volt okozója a kormány kebelében, be fogják ugyan nyújtani a parlamentben, de abból törvény sohasem lesz.

A javaslat tárgyalását kétségtelenül az őszi ülésszakra fogják halasztani, ami egyet jelent a javaslat teljes elejtésével. Azt is beszélnek, hogy a miniszterelnök újabb kellemetlenségek elkerülése céljából közölte bizalmasaival, hogy nem terjeszti a király elé az ülésszak tervezett meghosszabbításáról szóló dekrétumot, ami azt jelenti, hogy az ülésszakot meghosszabbítani nem fogják.

Ma délben tizenkét órakor egyébként Constantinescu miniszter hosszabban tanácskozott Vaitoianu belügyminiszterrel, majd Bratianu Vintila pénzügyminiszterrel.

Jogellenes az erdélyi munkásbiztosítók működése.

Nagyváradon is hiányzik az autonomia. — A bukaresti semmitőszék érdekes döntése.

Több ízben megemlékeztünk már azokról az anomáliákról, amelyek Erdélyben a munkásbetegségélyezés és balesetbiztosítás terén uralkodnak. Az impérium átvétele óta ugyanis a pénztárak működése elvben az 1907. évi XIX. magyar törvények alapján történik, a gyakorlatban azonban ez a működés a törvény szellemének egyáltalán nem felel meg. Ismételjük, a magyar törvény hatályon kívül helyezve nincsen. Ennek ellenére azonban a pénztárak legnagyobb része nélkülözi a törvényben biztosított autonómiáját, ami azt jelenti, hogy a munkaadók és munkások nem érvényesíthetik érdekeiket annál az intézménynél, amelynek fennállását és működését ők biztosítják. Ezenkívül hiányzik a pénztári közigazgatásból a törvény által létesített felsőbb hatóságok és pedig az Országos Pénztár és az Állami Munkásbiztosító Hivatal, amelyeknek helyét, nemkülönben az autonomia jogkörét is V. Gedai, munkásbiztosítási vezérigazgató, a bukaresti Cassa Centrala vezetője vette át, aki mellett, névleges hatalommal, egy — 4 munkás és 4 munkaadó tagból álló — kinevezett tanács is működik. Egyebekben érvényben maradtak a magyar háborús törvényben megadott

felhatalmazás alapján hozott kivételes rendelkezések is, annak ellenére, hogy azok hatályát az említett törvény a háborús időkre korlátozta volt.

Ez a helyzet aalkult ki az impérium átvétele óta és ezen az alapon az erdélyi munkásbiztosítás ügyét két ízben szabályozták. Első ízben a kormányzótanács XIX. számú dekrétuma intézkedett, amikor is 1919. október 11-étől kezdődőleg a koronában számított régi járulékokat és segélyeket 1:2 arányban leuben állapították meg. Időközben a leu romlása következtében a munkabérek erősen emelkedtek, ami a munkásbiztosítási kérdésnek újabb rendezését tette szükségessé. Az elmúlt év augusztus elsejétől kezdődőleg aztán a munkaügyi és népjóléti miniszter a biztosítás értékhatását 100 százalékkal fölemelte és ehhez képest új napibérosztályokat állapított meg. Az új rend, amely a mai napig is érvényben van, az impérium előtti járulékoknak és segélyeknek 1:1 arányban való akceptálásán alapul.

Mondanunk sem kell, hogy ugy az első, mint a második intézkedés is, amellyel, hogy nélkülözötte a törvényhozási felhatalmazást, ellenkezett a pénztáraknak az 1907. évi XIX.

törvényekben biztosított autonómiájával. Ez a törvény ugyanis a pénztárak autonómiájának, vagyis a munkaadók és munkások egyenlő képviseléséből alakult közgyűlésnek adta meg azt a jogot, hogy a járulékokat a munkabérek 4—6 százaléka között fölemelje, vagy csökkentse. Ilyen körülmények között érthető, hogy nemcsak a munkások, hanem a munkaadók is állandóan tiltakoztak a munkásbiztosítás kérdésének rendeletileg való szabályozása ellen és követelték az autonómia jogainak visszaállítását.

Jóllehet az 1922 augusztus 1-ével életbe léptetett járulékelémlés a változott viszonyok folytán teljesen indokolt volt, az erdélyi munkaadótestületek az intézkedés törvényes fogyatékosait felhasználták arra, hogy az egyébként jogosult járulékelémlés életbe léptetését megakadályozzák. A munkaügyi és népjóléti miniszter említett rendelete ellen panaszt emeltek a bukaresti semmitőszéknél, amely néhány nappal ezelőtt hozta meg ítéletét.

A semmitőszék teljes hatályaiban megsemmisítette a miniszter rendeletét, mert az a fennálló törvényekkel ellentétes.

Az ítélet világosan mutat rá arra a körülményre, hogy az illetékes körök a szociális és nemzetgazdasági szempontból oly fontos munkásbiztosítási kérdést nem a kellő jogérzékkel és megértéssel kezelik. Az ítélet nem a munkaadók álláspontját véd, hanem igazat szolgáltat az egyetemes munkásbiztosítási érdekeltségek ama követelésének, hogy a pénztárak törvényes autonómiáját állítsák vissza. Gyakorlati alkalmazása esetén a semmitőszék döntése azt jelentené, hogy

a pénztáraknak vissza kellene fizetniük az 1922. augusztus 1-e óta beszedett betegségjelzési járulékokat.

Ez azonban lehetetlen, már csak azért is, mert a beszedett járulékok ellenében a pénztárak augusztus 1-e óta magasabb táppénzt fizetnek, amit tagjaiktól természetesen nem követelhetnek vissza.

Érdeklődünk az ügyre vonatkozólag a nagyváradi szociális pénztárnál, ahol is a következő felvilágosítást kaptuk:

— Felettes hatóságainktól még eddig semmi utasítást nem kaptunk a fölemelt járulékok visszafizetésére vonatkozólag. Nem is hiszük, hogy erre sor fog kerülni, hiszen a mostani járulékok és segélyek nemcsak hogy nem magasak, de a munkabérek továbbá emelkedése esetén egyenesen elégtelenek lesznek. Miután arra, hogy a pénztár autonómiáját visszaállítsák, a mai viszonyok közt igen kevés a kilátás, valószínű, hogy a parlament fel fogja hatalmazni a kormányt a járulékok visszamenőleges fölemelésére. Ez esetben könnyen lehetséges, hogy

a járulékokat 4 százalékról 6 százalékra fogják emelni.

— Annyi bizonyos, hogy a járulékok csökkentésére nem fog sor kerülni, legfeljebb arról lehet szó, hogy a kérdésnek a törvényhozás útján történő rendezésig a miniszter a fölemelt járulékok helyett a régi járulékok szedését fogja elrendelni.

* Legújabb berberin angol szövetség megérkeztek Schneider és Mihelfi posztóáruházba, Rákóczi-ut 10.

Az aradi Neumann-malom gyulafehérvári sikkasztója.

Ungár Bertalan egy budapesti bank vezérigazgatója lett.

(Budapesti tudósítónktól.) A budapesti lapok rovatai hangulatos közleményekben számoltak be arról, hogy a Metro Bank és Külkereskedelmi Rt. most tartott rendkívüli közgyűlésén alaptőkéjét 250 millió koronára emelte fel. Ebből az alkalomból új igazgatóságot választottak, amelynek elnöke Papp Géza báró, az Altruistabank vezérigazgatója, alelnöke pedig Huszár Károly, a nemzetgyűlés alelnöke, Mayer János, meghatalmazott miniszter, valamint Ugron Gábor, volt belügyminiszter lettek. Kivülök alelnöknek választották Ungher A. Bertramot, aki a részvénytársaság lelke, nagyra nevelője és reménysége. Őszintén szólva, kevesen tudták eddig Budapesten, hogy egy Metrobank nevezetű pénzintézet is létezik, szenzációként hatott tehát az, hogy egyszerre csak egy negyedmilliárdra emelte fel alaptőkéjét. Ez a meglepetés igazán amerikai ízű, mint ahogy egyedül való amerikai szellemmel és igazi dollárokkal dicsekszik ez intézet kommunikéje. A dollárokat — állítólag igen nagy mennyiségben — Ungher A. Bertram hozta át a tengeren, miután előbb kivitt magával igezi békekoronákat, aranykoronákat, még pedig igen tekintélyes mennyiségben. A dollárokról az a hír van elterjedve, hogy nagy-szabású hadivállalkozások munkájából származnak, viszont az aranykoronák keletkezését egyelőre homály fedi. Eppen ezért, Budapesten ma mindenki kíváncsi arra, hogy ki is ez az Ungher A. Bertram? Nos, a „Nagyváradi Napló” budapesti tudósítójának alkalma van a kérdésre megfelelni.

Ungher A. Bertramot néhány évvel a világháború kitörése előtt Ungár Bertalannak hívták. Gyulafehérvárott lakott és Möriz nevű atyjával együtt tagja volt az Ungár Mór és Fia terménykereskedő cégnek. Ez a cég képviselte a Neumann Testvérek híres aradi gőzmalomát és Gyulafehérvárott és környékén helyezte el az aradi malom liszttermelését. Egy napon nagy szenzációra ébredtek az aradiak. Az aradi lapok hasábos tudósításokat közöltek arról, hogy a gyulafehérvári tekintélyes Ungár-cég sok százezer koronával nem tudott elszámolni a Neumann Testvéreknek és apa és fiu elhajóztak Amerikába. Ugyanabban az időben a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank nagyszebeni fiókjánál ugyancsak több százezer korona értékű váltó vált esedékessé a fiatal Ungár Bertalan aláírásával. A váltókon forgatóként Ungár egyik gazdag nagybátyjának aláírása szerepelt. Az elfogadó távollétében — ő már akkor a hajón ült — az akcepteket a Kereskedelmi Bank a nagybácsinak prezentálta beváltásra.

Új meglepetés szenzációja kavarta fel ekkor az aradiak nyugalmát. A nagybácsi kijelentette, hogy az aláírások nem az ő kezétől származnak és megtagadta a váltók akkori horribilis összegének kifizetését. Konsternáció támadt a Kereskedelmi Bank budapesti központjában is, ahonnan Weisz Fülöp, akkor még csak egyszerű igazgató és a vidéki fiókok főfelügyelője, leutazott Nagyszebenbe, hogy személyesen vonja teletősségre a nagyszebeni fiók főnökét, Herz urat a könnyelmű hitelezésért. Sokáig emlegették Erdélyben a gyula-

fehérvári Ungár-cég összeomlását és mivel az eset nem is oly régen volt — még koránt sem évült el — ma is igen sokan emlékeznek rá.

Ungár Bertalan Amerikában új életet kezdett, mindenekelőtt felvette a Bertram A. Ungher nevet és állítólag igen nagy vagyont szerzett. Mostan ismét Budapesten bukkan fel és előkelő urak társaságában egy új budapesti nagybanc alelnöke és vezérigazgatója lett. Állítólag rendezni akarja aradi, gyulafehérvári és nagyszebeni tartozásait is, mivel nem szeretné, ha azt mondanák, hogy a vezérigazgató ur tíz év előtt elsikkasztotta több cég rábizott pénzét Erdélyben.

Eddig tart budapesti tudósítónk érdekes beszámolója a régi Magyarország egyik nagystilusu szélhámosának szenzációs karrierjéről. A tudósítással egyidejűleg módunkban van közölni Ungár Bertalan bankjának legújabb kommunikéjét, amely bejelenti a tranzakció és Ungár vezérigazgatóságát. A kommuniké azért olyan érdekes, mivel a szenzációs gyulafehérvári csaló köré rendkívül illusztris társaság csoportosult. A bank hivatalos közleménye egyébként a következőképpen hangzik:

— A Metrobank és Külkereskedelmi Részvénytársaság (Budapest, V., Arany János-utca 1.), mely a Metro Foreign Trade Finance Corporation 500,000 dollár alaptőkéjű newyorki intézet magyarországi alapítása és amely a pénzügyminiszter által a devizaközpont tagjává nevezetett ki, április 26-án tartotta rendkívüli közgyűlését, melyen alaptőkéjét 250 millió koronára emelte fel. A fel-emelt alaptőke lejegyeztetett. Az igazgatóság elnöke Papp Géza báró, alelnökei Huszár Károly, Mayer János Ungher A. Bertram newyorki bankár, aki egyúttal a társaság vezérigazgatója is és Ugron Gábor dr. Az igazgatóság tagjai: Petrovics György, Barna Bertalan, Marquiese Gaetano di Suni, Magyar Miklós, Scmittkin Gusztáv berlini bankigazgató és keresztesi Kiss József dr. A felügyelőbizottság elnöke: Sárkány Jenő, altábornagy.

* Igen nagy mennyiségű elsőrendű divatszövetek kerülnek olcsón eladásra női costumre és ruhákra Rimanóczy-utcán: Kertész reklám-üzletében, amíg a készlet tart.

Erdély legrégibb
készműves és
látszerész üzlete

KunMátyásfia
CLUJ, Calea Victoriei 2.

Lloyd 1566

Értesítjük a helybeli és vidéki tisztelt vevőközönséget, hogy a

V. MISSIRFII & CIE S. A. Sucursale Oradimare

megkezdődött a szezon első **olcsó eladása, csak pár napig tart**, az összes női és férfi divatcikkekből mélyen leszállított árban. Mindenkinek saját érdeke olcsóságunkról meggyőződni és raktárunkat megtekinteni!!!!

Látogatás Bernády Györgynél

Mit mondott Jorga a marosvásárhelyi kulturpalotáról? Egy román—magyar politikai vacsora története.

A vonat jó egy órával elkészen érkezik be a marosvásárhelyi pályaudvarra. Az egyórás késésnek története van. Apahidán vesztegelt a vonatunk közel másfélórát, hogy bevárjuk a szilágysági Pop György-ünnepről visszatérő miniszteri különvonatot. Valamikor, régen nagy eset volt, mikor Tisza visszaparancsolta a geszti vonatot. A negyedórás késés akkor hónapokig anyagot adott a riportereknek, kroki-íróknak és karrikaturistáknak. A másfélórás apahidai várakozás azonban senkit sem lepett meg. Pláne, mikor az egyik szalonkocsiban feltűnt a pénzügyminiszter körszakállas, markáns feje.

Az utasokat csak az aggasztotta, hogy lekésik a csatlakozást a vásárhelyi vonathoz. Az aggodalom azonban nem volt indokolt, valamit a mozdony is behozott a késésből s így 12 óra felé bekocogtunk Vásárhelyre.

Vásárhely egyebekben nem változott legutóbbi látogatásunk óta. A Főter impozáns palotásora most is megállásra kényszerít. Megbámuljuk, nem tudjuk hányadikszor, a régi Magyarország és most Nagyrománia legszebb városi székházát s ismét leemeljük a kalapunkat Bernády György teremő zsenije előtt, amely ebből a porfészekből néhány év alatt nagyvárost teremtett.

Elmentünk Bernády Györgyhez, hogy véleményt kérjünk tőle mindarról, ami az utóbbi időben Vásárhelyen történt. Tudtunk ugyan róla, hogy sokat betegeskedett, de örömmel hallottuk, hogy lényegesen jobbra fordult az egészségi állapota. És csakugyan felöltözve, jó arcszínben találjuk Marosvásárhely ujjáalkotóját. Kissé nehezen jár még, ideggyulladásról panaszkodik, de a régi frissességgel érdeklődik az erdélyi magyar politika eseményei iránt.

Véleményt azonban most sem szívesen mond, inkább megfordítja a dolgot, minket intervjuol meg.

Aztán mégis csak mi intézünk kérdést Bernádyhoz arról a rendszerváltozásról, amely új képet szeretne adni Marosvásárhelynek.

— Alig hiszem — mondja. — De azért mi a küzdelemmel soha fel nem hagyhatunk.

Beszéltünk a Kulturpalotáról. Arról a képtelen tervről, hogy a Kulturpalota világ-hírű freskóit, üvegfestményeit eltakarítják s ezzel megfosztják jellegétől ezt a minden porcikájában művészi alkotást.

— Egyelőre eltekintettek ettől. Hogy szó volt róla, én is tudom. Azt rebesgették, hogy Muresán delegátus erre nézve bizonyos kijelentéseket tett. A vásárhelyi polgárok hozzám jöttek, mint képviselőhöz, hogy táviratozzak a királyhoz, a királynőhöz, az ő segítségüket kérjem. Azt feleltem, hogy szívesen állok rendelkezésre, de nincs értelme félrevernünk a harangokat, amíg pozitívumokat nem tudunk. Azt tanácsoltam, hogy forduljanak erre vonatkozólag nyílt kéréssel az illetékes román körökhöz. Mikor aztán ez az intervenció megtörtént, egy előkelő román főtitkár felvetette egy román—magyar társasvacsora eszméjét. A fehér asztalnál beszéljék meg magyarok és románok, ami a

szívéket nyomja. A vacsora meg is volt. Ami ott történt, persze, csak hallomásból tudom, mert engem a betegségem az otthonomhoz láncol. Muresán, delegált prefektus, azt jelentette itt ki, hogy neki eszébe sem jutott, hogy leromboltassa a Kulturpalota művészi freskóit és üvegfestményeit, erről szó sincs. Ennyi eredménye tehát mégis volt annak a bizonyos politikai vacsorának, amelyhez sokan messzemenő kombinációkat fűztek.

— És ha — fejezte be Bernády — ismét eszébe jutna valakinek ilyesmi, azt Jorga Miklósnak, a nagyhirű történetírónak a megjegyzésére figyelmeztetem. Jorga azt mondta, mikor a Kulturpalotában megfordult, hogy bejárta Párist, Londont, de *ilyen pompás műalkotást, amely egy nemzet génuszát hübben visszatükröztesse, sohasem látott.*

Elbucsuztunk Bernádytól. Távozás közben elmondta még, hogy most Herkulesfürdőre készül

Könyvelkobzásból — házasság

Jött a rendelet: el kell kobozni az összes budapesti magyar könyveket, melyek 1918 után jelentek meg. Aztán jöttek a sziguranca zord tisztviselői és detektívjei, hogy a rendeletet végrehajtsák. Csupa szigorúság ült az arcukon, könyörtelennek akartak látszani, mert a törvény törvény, amit kiját szani nem szabad. Szegény könyvkereskedők reszkető térdekkel fogadták őket. Rengeteg pénzük, egész vagyonuk sorakozott az emeletmagasságu polcokon, melyek most mind ki fognak ülni. Tragédiák lógtak a levegőben. Deputációztak, kérvényeztek. Hátha visszavonják a borzasztó rendeletet.

A sziguranca tisztviselői nagy paksamétjukkal megjelentek a Központi Ujság és Jegyirodában is. Kellő szívéllyességgel fogadták őket. A jegyiroda román tisztviselője, Nico Lucrétia tolmácsolta a sziguranca parancsát, amit Marian Theodor tisztviselő közölt. Elő az összes könyvekkel, valamennyit lefoglaljuk. Kegyelemre csak az 1918-iki kiadások számíthatnak.

Nico Lucrétia borzongva kérdezte:

— Mondja Marian ur, maga mindig ilyen kegyetlen?

A kérdés meglepte a zord tisztviselőt és felemelte a fejét. Éppen egy Petőfi-kötetet vizsgált.

— Az attól függ, hogy...

Nem tudta befejezni. Amit Nico Lucrétia szemében látott, érdekesebb és szebb volt, mint könyvek címlapján a dátumok. Aztán újra nekifogott a munkának. Leltározott. De szeme mindig visszatért a szőke lány mosolygós arcára.

— Nagyon szép és milyen csinos... mondta elmélázva.

— Micsoda? kérdezte az egyik detektív.

— Ez a könyv — válaszolt Marian ur zavartan és egy Révai-lexikonra mutatott.

De minek annyit beszélni. A sziguranca szigorú tisztviselőjét nagyon megréfta a könyvek lefoglalása, mert bizony a könyvek két nap múlva felszabadultak, de őt örökre lefoglalta a két leányszem. Másnap, harmad- és negyednap minden rendelet nélkül megjelent az üzletben és hagyta, hogy a foglalás jogerőre emelkedjék. Nico Lukrétia szintén törvénytisztelő és sietett a foglalást végrehajtani. Szerdán már megtörtént az eljegyzés és három hét múlva meg lesz az esküvő is.

Most aztán beszélhetnek azok, akik nem hisznek a predesztinációban. A sorsát senki sem kerülheti ki. Inkább jött egy könyvelkobzási rendelet, semhogy Nico Lucrétia és Marian Theodor sorsa be ne teljesedjék. És beteljesedett.

Huszezer lakáspör Bukarestben.

Az új törvény első hatása. — Dr Bajor Antal járásbíró nyilatkozata a nagyváradi lakáspörökről.

Az új lakbérleti törvény erősen érezteti következményeit. A törvény rossz, se a házigazdák, se a bérlők nincsenek megelégedve vele. Ennek az általános elégtelenségnek jele az az indítvány, melyet — mint tegnap jeleztük — a kamara elé terjesztett Moldován liberális párti képviselő a lakbértörvény módosításáról s az indítványt 100 liberális képviselő aláírta.

Egész Romániában a lakbérleti perek valóságos lavínája indult meg a törvény téves, illetve erőszakos értelmezése miatt. A háztulajdonosok nagy része úgy véte, hogy az új lakbérleti törvény szerint a lakbér az 1916. évben fizetett bér négyszerese, mert az idevonatkozó szakasz félremagyarázásra ad alkalmat. Ez ugyanis szó szerint így hangzik: „A lakbérleti szerződések meghosszabbítatnak az 1916. évi áprilisban fizetett lakbérnek háromszoros emelésével stb. Ezért a régi lakbérhez annak háromszorosát ütötték és ezt a négyszeresen emelt bért követelték a lakóktól. Ugyancsak ilyen félreértés támadt a boltbérek és vállalatok új bérösszegének megállapításánál.

A bérlők természetesen nem akceptálták a tévesen megállapított bért, a háztulajdonosok viszont nem fogadták el bérlő által felajánlott bérösszeget, mire azokat bírói letétbe helyezték. Bukaresti híradás szerint a lakók valósággal megostromolták a letétpénztárt, naponta 150—200 letétegyjegyzés történik, úgy, hogy az új lakbérleti törvény életbelépése óta csak Bukarestben huszezer bérlő helyezte le a bért a letétpénztárba.

Az éremnek még szomorubb oldala is van, ami elsősorban a köztisztviselőket érinti súlyosan. A még mindig tartó tisztviselősztrájk folytán a hivataloktól távolmaradt tisztviselők fizetésének kiutalását a kormány megszüntette. Ez okból ezek a májusi negyedévi lakbért nem tudták megfizetni, mire sok háztulajdonos élt az új törvényben biztosított felmondási jogával és annak érvényesítése céljából a bérleti szerződés megszüntetése iránt pert indítottak lakóik ellen. A bukaresti járásbíróságok a bérleti ügyek letárgyalására új ügyrendet voltak kénytelenek életbe léptetni: hetenként két napot jelöltek meg, amelyen kizárólag csak ilyen természetű ügyek kerülnek tárgyalásra.

Természetesen nemcsak a Regátban, hanem Erdélyben és Nagyváradon a pörök tömegét szüli meg az új lakástörvény. Ennek részben a háztulajdonosok kapzsisága, részben pedig a rendeletekkel elkényeztetett lakók az okai. A háztulajdonosok az eddigi tehetetlenségükért akarnak kárpótlást szerezni és kihasználva a törvény homályos paragrafusait, jogtalanul emelnek és igazságtalanul szedik a különböző illetékeket. Előfordul, hogy a kereskedőktől nemcsak az üzlethelyiség után fizetett bér hétszeresét követelik, hanem a kereskedők lakásának bérét is hétszeresére emelték. Másutt a közösen használt vízvezetékek és klozetek után minden lakótól a teljes összeget szedik. A lakók között viszont sokan vannak, akik a legnormálisabb emelést sem akarják elismerni, mert abban bíznak, hogy pör esetén mint eddig, a bíróságok ezután is az ő javukra fogja magyarázni a törvényt.

Mindezek az önkényeskedések, alapján pedig a törvény értelmetlensége rengeteg munkát fognak adni a járásbíróságoknak.

Megkérdeztük dr Bajor Antal járásbíró, a városi járásbíróság vezetőjét, hogy adtak-e már be sok keresetet a lakók és háztulajdonosok?

Panama és Girárdi kalapkülönlegességek Hollós

uri divat üzletében. Telefon

Dr Bajor Antal a következő felvilágosítást adta:

— Az új lakbérleti törvény e hó 6 án lépett életbe és 15 napi határidőt engedélyezett a lakók és tulajdonosok közötti egyezkedésre. Ez a határidő még nem telt el, a vitás esetek csak 21-e után kerülnek a bíróság elé. El vagyunk készülve, hogy rengeteg pör zudul a bíróság elé, különösen a kereskedők részéről, de csak a jövő hónap elején tudunk tiszta képet alkotni arról, hogy hány bérlő és tulajdonos között kerül pörre a sor.

Foch marsall utazása Lengyelországnak a kisantanthoz való csatlakozása ügyében.

(Bécsi tudósítónktól.) Jelentette már a „Nagyvárad Napló“ bécsi szerkesztősége, hogy Foch marsall nemcsak reprezentációs és udvariassági okokból utazott Varsóba, hanem főként azért, hogy Lengyelországot a kisantanthoz való csatlakozásra bírja. Ezért szegődött hozzá utitársként Leon Bourgeois szenátor, a legkiválóbb francia államférfiak és diplomata egyike. Diplomáciai forrásból most arról értesülünk, hogy Foch marsall varsói tárgyalásai kielégítő eredménnyel jártak. Lengyelország elvben hajlandó a kisantanthoz való csatlakozásra, a lengyel kormány azonban hivatkozott arra, hogy Lengyelországnak a kisantant vezető-államával, Csehszlovákiával még számos vitás problémái vannak — így például a Javorina kérdése — amíg ezek a vitás problémák nincsenek tisztázva, addig a csatlakozásról szó sem lehet.

Foch tábornagy éppen ezért elhatározta azt, hogy Varsóból három napi tartózkodásra Prágába utazik. Értesülésünk szerint, hétfőn — 14-én — érkezik Prágába, ahol három napig fog időzni. A marsall tiszteletére természetesen a cseh fővárosban is nagy ünnepek lesznek s a köztársaság elnöke ki fogja nevezni a háboruban Egerben állomásozott és jelenleg csaszlaui 21. gyalogezred tulajdonosává, azonban ezeknél az ünnepeknél sokkal fontosabbak azok a tárgyalások, amelyeket a marsall Benes külügyminiszterrel fog folytatni, akit Lengyelországgal szemben engedékenységre akar bírni, hogy Lengyelország csatlakozásának a kisantanthoz immár mi sem állja útját. Foch marsall Prágából 17-én fog Párisba utazni Pozsonyon és Bécsen keresztül. Németországot most is ép úgy elkerüli, mint Varsóba való utazása alkalmával.

sz. p.

* Tennisz-szövetség, Cowercout ruhásvásznak megérkeztek Schneider és M. helfi posztóáruházába Rákóczi-ut 10.

Szabók legolcsóbb bevásárlási forrása, finomszövet- és bélésárúknak. Havas és Grünfeld posztókereskedésében, — Nagy Sándor-u. 4.

**NE VEGYEN
VÁSZNAT**

schifont és kanavászt, mielőtt meg nem győződik, hogy **25%-ot megtakarít**, ha a „CONSUM“ Áruházban, Str. Regele Ferd. (Rákóczi-ut, Moskovits-palota), vásárol.

Gróf Bethlen István Londonban.

Tanácskozást folytatott Lord Curzon külügyminiszterrel.

Londonból jelentik: Lord Curzon külügyminiszter ma villásreggelin látta vendégül gróf Bethlen István miniszterelnököt. A villásreggelin Kállay Tibor pénzügyminiszter, gróf Szápáry László londoni követ, gróf Khuen-Héderváry Sándor követségi tanácsos, ugyancsak a canterburyi érsek, Salisbury márkai, a devonshirei herceg, a kincstári cancellár és Sir Eyre Crewe is jelen voltak.

Londonból jelentik: Szerdán délután gróf Bethlen István miniszterelnök gróf Szápáry László londoni magyar követ kíséretében látogatást tett az angol külügyminisztériumban, ahol először sokáig tanácskozott lord Curzon külügyminiszterrel, azután Sir Eyre Crewe államtitkárral, akiknek a magyar helyzetről teljes felvilágosítást nyújtott.

Szerdán délelőtt Kállay Tibor pénzügyminiszter együtt villásreggelizett a Rothschild-család néhány tagjával és több kiváló személyiséggel. Gróf Bethlen István miniszterelnök tegnap este meglátogatta Baldwin Stanley kincstári cancellárt, akit részletesen informált a magyar pénzügyi helyzetről.

Londonból jelentik: Az angol alsóház mai ülésén Godfrey Collins azt kérdezte, hogy mikor lesz a kormány abban a helyzetben, hogy a magyar kormány kiküldöttjeinek követelésére vonatkozó elhatározását nyilvánosságra hozza.

Mac Neill külügyi államtitkár azt felelte, hogy Collins valószínűleg arra vonatkoztatja kérdését, hogy a magyar kormány nemrégiben a jóvátételi bizottsághoz intézett bizonyos kérelmet. Magyarország kívánságát a jóvátételi bizottság most tárgyalja és így a

külügyi államtitkár *nincs abban a helyzetben, hogy megmondhassa, mikor fog a jóvátételi bizottság ebben a kérdésben határozni.*

London, május 10. Gróf Bethlen István miniszterelnök, amióta megérkezett, egymásután folytatja tanácskozásait államférfiakkal, megbeszéléseit pénzügyi szakemberekkel és intervjúkat ad a lapok munkatársainak. Kedden és szerdán délelőtt valamennyi irányadó angol lap képviselőjét fogadta és mindegyiknek külön-külön részletes tájékoztatást nyújtott Magyarország gazdasági, pénzügyi és belső helyzetéről. Az újságírók a legnagyobb megértéssel fogadták a mindenre kiterjedő ismertetést, amelynek világos áttekinthetősége és a miniszterelnök előadásának meggyőző ereje a lapok képviselőit mind meglepte. A „Times“ szerdán nagy cikkben közli gróf Bethlen István miniszterelnök és dr Kállay Tibor pénzügyminiszter nyilatkozatait. A „Morning Post“ kiemeli a magyar pénz fokozatos elértéktelenedését, ami lehetetlenné teszi, hogy az ország a maga bevételeiből tudjon újjáépülni. Azok az adók, amelyeket a kiadások fedezésére ma megszavaznak, néhány hét múlva már teljesen elégtelenek; minthogy a korona közben rohamosan csökken. A „Westminster Gazette“ megállapítja, hogy gróf Bethlen, mint államférfi, mindenre mély benyomást tesz. Magyarország ügye rendkívül sürgősnek látszik. Egész Európának érdekében áll a magyar probléma megoldása, mert Magyarország romlása egészen bizonyosan valamennyi szomszédját is súlyosan érintené.

Kilenc rablást és beförést követelt el két cigány.

Aki az édesapjára hárítja a bűncselekményeket.

Két tagbaszakadt, sunyi tekintetű cigánylegényt kísért be tegnap a micskei csendőrség a nagyvárad ügyészséghez. Bordás Sándor és Vencel Flora micskei cigányok nem kevesebb, mint kilenc rablást, betörést és utonállást követtek el az utóbbi hónapokban, míg végre most sikerült őket kézrekeríteni. A csendőrök előtt teljes beismerő vallomást tettek, de a vizsgálóbírónál, aki tegnap hallgatta ki őket, tagadták a terhükre rótt bűncselekményeket és azzal védekeztek, hogy a beismerő vallomásra a csendőrök kényszerítették őket.

A bizonyítékok azonban kétségtelenül igazolják, hogy ők a bűnösök. Bordásnál találtak egy Kovács András névre szóló munkakönyvet. Kovács András édesapja Kovács Imre micskei gazdálkodó, akit rövid idővel ezelőtt kifosztottak. A rengeteg ruhaneműn kívül elvittek a tettesek mintegy háromszáz darab ezüstpénzt, azonkívül leu és magyar korona bankjegyeket. A papírpénzt fiának munkakönyvében őrizte az öreg Kovács és minthogy ezt a munkakönyvet — persze üresen — Bordásnál találták meg, bizonyos, hogy a betörésben része van. Bordás Sándor tegnap azzal védekezett, hogy a munkakönyvet édesapja, Bordás György hagyta otthon, ő mit sem tud eredetéről. Az öreg cigány most szökésben van és a *fiu így minden lelkiismeretfurdalás nélkül hárítja rá a bűncselekményeket apjára.* Súlyos bizonyíték még a Bordás lakásán talált télikabát, amelyet *Tunyoghy* Emil földbirtokostól loptak el és amelyről a fiatal Bordás szintén azt adja elő, hogy édesapja hozta haza.

A két cigány kihallgatását folytatja a

vizsgálóbíró és kihallgatják a tanukat is, ami tekintettel a bűnügy nagy anyagára, több napot vesz igénybe.

Közfisztviselő nem lehet ügyvéd.

Megírta a „Nagyvárad Napló“ hogy Robu János dr, Arad város főpolgármestere az aradi ügyvédi kamarától a kamarába való felvételét kérte, minthogy Aradon ügyvédi irodáját meg akarta nyitni. A felvétel felett, a melyhez több közigazgatási tisztviselő hasonló irányu kérelme csatlakozott, a legutóbbi ülésén foglalkozott az aradi ügyvédi kamara választmánya, amelyen a felvételi kérelemmel kapcsolatosan érdekes határozatot hozott az ügyvédi kamara választmánya.

Arra az álláspontra helyezkedett ugyanis a választmány, hogy a törvény a regáltbeli viszonyokhoz alkalmazkodott, ahol a polgármesteri állás tiszteletbeli pozíció, akár csak az erdélyi községekben a községi bírói tisztség. A törvény ezeknek helyzetét tekintve mondtotta ki az ügyvédi képzettséggel bíró választott tisztviselők szabad ügyvédi gyakorlatát. Ezzel szemben nálunk az alispán, a polgármester, a szolgabíró, az árvaszéki elnök és a többi jogvégzettséghez kötött főtisztviselő szigorúan vett közigazgatási tisztviselők, akiknek köteles hivatalos órái vannak és akik ügyvédi gyakorlatuk közben súlyos konfliktusba kerülhetnének hivatalnoki kötelességükkel szemben. Ez pedig az ügyvédi kamara véleménye szerint nem lehet a törvény intenciója. Erre való hivatkozással Robu János dr és a többi közigazgatási főtisztviselő felvételi kérvényét elutasította.

* Tavaszi divatszövetség a legolcsóbbak Rimanóczy-utcán: Kertész reklám-üzletében. Ez a cég szolid és megbízható.

Megérkezett a hallatlan olcsó **férfiszalmakalap!** Minden egyes férfi kalap vásárlónak egy Marton féle borbélyjegy és minden női kalap vásárlásánál 1 manikűrjegy lesz díjtalanul hozzáadva.

5000 drb férfi és női kalap
Klein Simon-cégnél

Nagy Sándor-
utca 1. szám

Felhívom a hölgyek és masamodnók figyelmét, hogy a Klein-féle kalapgyár 3 nap alatt a **legszebb és legdivatosabb formákra alakít.**

Ki önmagát rabolta ki.

Nem sikerült család.

Bukarestből jelentik: Andrei Jonescut, az 55. calarasi ezred főhadnagyát Craiovában Bulevardul Carolon egy kapualjban megtalálva s betömött szájjal találták. Mikor illetlen helyzetéből kiszabadították, elmondta, hogy kirabolták s elvittek tőle százvanezer leut, mely ezredének tulajdona volt.

A vizsgálatot vezető rendőrprefektus gyanúsnak találta a főhadnagy előadását és a megdult nyomozás a következőket állapította meg:

A főhadnagy a pénzt Rimnic Vaiceából hozta s ugyanonnan hozott két darab zsinort és egy asztalkendőt. Craiovába érkezve, pénzt átadta az állomáson lovászáának és meghagyta neki, hogy ássa el egy előre megölt helyen.

Mikor ez megtörtént, Jonescu a Bulevardul Carol egy kapualjába ment, ott megtölte magát, betömte száját és nyögni kezdett s így találta a rendőr. A bűnös tiszt több mindent tagadott, de a bizonyítékok ilya alatt kénytelen volt beismereni tettét és megjelölte azt a helyet, ahol a pénzt elásták. A lovász azt állítja, hogy nem volt tudomása arról, hogy pénzt ástott el, ennek ellenére azonban őt is letartóztatták.

Stambul rózsája Stambulban.

A kíváncsiság elvisz a Petits Chamsra: az ázsiai artról, Kadiköiből, ájtott ide vendégszerezni a zani operettársulat Vasárnap délután van, a szín- az körül nagy gyermekeseg játszik. Az obligát néger em hiányzik a színház foyejéből, vörös frakk van rajta és fehér glaciékeztű. A terem teljesen megtelt a látogatókkal, angol és francia székkel, lakcsizmas olaszokkal, fezes törökökkel, fekete sapkás perzsákkal, örmény és görög urakkal és ölgyekkel, az utóbbiak kalappal a fejükön, mert igen ok esetben csak ez különbözteti meg őket a török öltőtől, akik itt is fekete főkötőjükben ülnek, leginkább a páholyok első sorában. A kevésbé előkelő helyeken még nagyobb az emberekben a variáció, az összes ántant hatalmak képviselve vannak. „Örmester-öl lefelé” is, a török fegyvernemnek is és az összes közelkeleti népfajok. Oroszok, arabok, tatárok, kur- ok, perzsák és a jó lsten a megmondhatója, hogy akiknek hívják őket.

Negyednégy még csak, a közönség azonban már eljes számban egybegyült és ezt közli is a rendező- eggel: hatalmas orkán süvit végig a termen, a tömeg ug és kiabál, botjával veri a padlót és tenyerével lese támláját, hogy megkezdődjék az előadás. A szín- adról megjön a vála z: most ott dorombolnak, mire lent lassan elcsendesül. És ez megismétlődik még agy kétszer s aztán fölmege a függöny s lenge toaletten megjelennek Stambul rózsái, meztelen felöltéssel, gyano yan alsórésszel, de ezt legalább egy színes túllugyogó borítja, lila és sárga, zöld avagy kék. A szí- árvány minden színe jelent kiabál s igazán jó, hogy t vannak, legalább egy kissé tompítják a meztelen- éget. Itt van előttünk a hárem, szerencsémre, mert gy is csak ez az egyetlen lehetőség, hogy ilyesmit ássunk itt, a hárem állítólagos hazájában. Na, igen, a hárem, ahogy ezt a bécsi librettisták gyengén csapongó antáziájukkal elképzelik. Feltűnik, hogy a török nők nagy érdeklődéssel bámulnak a primitív színpadra, úgy ahogy az szokott, aki először lát valamit, de amiről hallott. Igen ők már hallottak valamit a háremről, de násmilyennek képelték el, mert folyton mosolyognak.

És hogy mosolyognak. Szegény librettisták... Az előadás. Nem merem kiírni egyik vidéki város nevét sem, nehogy megsértődjön.

E tekintetben még sokat kell a törököknek fej- ödniük. Hogy is alakuljon ki náluk a megfelelő szí- nészgeneráció — ami a nemzeti irodalom szempontjá- ból igen fontos volna — amikor nincs színésznőjük. Nincs török színésznő, mind csak egynek a létezésé-ről beszélnek, de az sem játszik. Csodálkozni nem ehet ezen, hiszen a török nő csak most kezd általa culni európaivá, ami a fátyol hátravetésével még nem örténik meg. Évszázados tradíciók máról-holnapra nem változhatnak meg. Itt még mindig függönnyel elkerített hölgyszakasza van minden villanyos kocsi- nak, minden cukrászdának külön szobája s ember- nagasságu rácsos kerítéssel elkülönített imahely a nők számára akárhányszor mecsében. És a stambuli kinoba délutáni előadásra férfi nem teheti be a lábát, mert ilyenkor csak nők számára pereg a film, viszont este csak férfiaknak.

A török nő eddig a színpadon elképzelhetetlen volt. A rómaiak férfiakkal játszották le a nő szere- pket, a törökök örmény és görög nőkkel. Stambul rózsái is az ő soraikból kerültek ki. A török muz-á- nak tehát idegenek a papnői, idegen ajkakon csendül meg a török szó.

Irinzi Jenő.

Tizenkét likörgyár Nagyváradon.

Kik készíthetnek likört és likőresszenciát.

A háboru alatt felburjánzott titkos likör- gyárak működésének vetett véget az a mi- niszteri rendelet, amely szabályozza az ilyen gyárak működését és kötelezte azokat ható- sági engedély beszerzésére. A hatóságoknak így módjában állott szelekciót végezni és csak azoknak adtak engedélyt, amelyek a közegészségügyi követelményeknek megfe- leltek. A likört előállító telepek száma min- denütt, így Nagyváradon is megcsappat. Egy újabb miniszteri rendelet megtiltotta a mes- terséges esszenciák használatát és szabályozta az esszencia-gyárosok és likörgyárosok kö- zötti kapcsolatot. Különösen az előbbi kel- tett nagy izgalmat az érdekelt körökben, me- lyek mindent elkövettek a rendelet módosi- tása érdekében. Azonban csak annyit sike- rült elérniük, hogy a rumelőállítás korláto- zását megszüntették.

Ugyanez a rendelet kimondja, hogy az ilyenfajta gyárak vagy csak esszenciát, vagy csak likört állíthatnak elő, de semmiesetre egyszerre mind a kettőt. Ugy az esszencia- gyárosok, mint a likörgyárosok csak szak- képzett művezetőt alkalmazhatnak, aki egy szaktanárság előtt kiállt vizsga letétele után nyer képesítést. A gyárak működési engedélyt a kolozsvári közegészségügyi vezér- igazgatóság adja ki a helyi hatóságok véle- ménye alapján.

Megkérdeztük dr. Comsia János városi tisztii főorvost arra nézve, hogy az új mi- niszteri rendelet milyen formában nyer alkal- mazást Nagyváradon és hányan kapnak majd működési engedélyt, aki a következ- ket mondotta munkatársunknak:

— A törvény rendelkezéseinek betartá- sát a legszigorubban fogjuk ellenőrizni, mert eminens érdek a likörgyártó üzemek higie- nikus berendezése és tisztántartása. A tisztii orvosi hivatal elsősorban ebből a szempont- ból van hivatva ellenőrzést gyakorolni.

— Működési engedélyt eddig 7 esszencia- gyár és 12 likörgyár kért. A kérelmek beér- kezése után helyszíni szemlét tartottam eze- ken a telepeken és miután semmi kifogásolni valót nem tapasztaltam, azokat véleményezve terjesztettem föl a közegészségügyi vezérigaz- gatósághoz. Valószínű, hogy mindannyian megkapják a törvényben előírt működési en- gedélyt, azonban annak beérkezéséig a helyi hatóságok által kiadott iparengedély alapján az eddigi keretekben tovább működhetnek.

Halászlé cikkekben

sikerült megnyerni a világhírű Ziegenspeck- cég kizárólagos eláru- sítását, **műlégy ho- rog, halászlé** és mindenféle **halászlé** felszerelés kapható

IFJ. SONNENFELD JÓZSEF Avram Jancu (Kossuth-utca) Sas-palota
Használt hegedűt veszek.

Értesítjük n. é. vevőközönségünket, hogy az üzlet és műhely az eddigi me- derben változatlanul tovább vezetettik és kérjük igen tisztelt vevőink további szíves támogatását.

MOLYKÁR
elleni megóvásokat
és mindennemű átalakításokat jutányosan és szakszerűen végzünk.

Hatvány Vilmos
szűcsmester
Rákóczi-ut 12. szám.

Az erdélyi magyar színészek küldöttsége Bukarestben.

Az Erdélyi és Bánáti Színészegyesület kedden és szerdán tartotta meg Kolozsvárt rendes évi közgyűlését. A közgyűlésen a nagyváradai színtársulatot Gróf László, Békési József és Kornai Sándor képviselték. A tárgy- sorozaton nagyon fontos, a magyar színészet és színészek létalapjait érintő kérdések sze- repeltek. Így rendkívül fontossággal bírt a *kollektív szerződés* megalapítása és a *létmini- mum* megállapítása. A közgyűlés azonban éppen ebben a két kérdésben hozott nemle- ges döntést, mert a többség úgy találta, hogy az erdélyi magyar színészet mai helyzete nem engedi meg a direktorok tulter- helését. A nagyváradai társulat képviselőinek tervezete még csak megközelítette a mai vi- szonyok lehetőségeit, mert a színészek lét- minimumát 2500 leuban, a kardalosokét pedig 1800 leuban kívánta megállapítani. Ezzel szemben a kolozsvári delegátusok a kardalo- sok legkisebb fizetését 3500 leuban kérték megállapítani. Ennek a túlkövetelésnek telje- sítése természetesen rövid hetek alatt anyagi romlásba döntenék az erdélyi színházakat, miért is a színészek a maguk részéről kimon- dották, hogy a magyar színészet érdekében elállanak a létminimum megállapításától.

Fekete Mihály marosvásárhelyi igazgató érdekes és életrevaló indítványa felett, mely azt célozta, hogy az igazgatók és színészek kü- lön-külön egyesületben tömörüljenek — a közgyűlés nem határozott, mert közben az a hír érkezett, hogy a miniszterium a jövő szezonra csak négy koncessziót ad ki és két *staggione* társulat működését engedélyezi. A közgyűlés tehát mindaddig, míg az egyesület erre vonatkozólag pozitív értesülést nem kap, érdemleges határozatot nem hoz.

A bukaresti híreknek azonban mégis volt valami pozitív eredménye. Kimondotta a köz- gyűlés, hogy a jövő hét folyamán *monstre küldöttség* megy Banu miniszter elé és kérni fogja, hogy ne változtassa meg az erdélyi kerületek eddigi beosztását.

A küldöttségben minden társulat képvi- selője részt vesz.

Erdély kerületi beosztásának változatla- nul való meghagyásán kívül a színész-depu- táció kérni fogja, hogy a nagyváradai színház sorsáról is rövid időn belül döntsön a mi- niszter.

A közgyűlés megválasztotta az egyesület új tisztikarát is.

HIREK

A nők és a hónapok kabalája.

Vannak bolondok, akik kizárólag csak a nőkkel foglalkoznak s vannak tudósok, akik kizárólag csak tudománnyal foglalkoznak. Most aztán akadnak olyan tudósok, akik e két foglalkozást egybe akarják hidalni: a nő és tudományt; persze nem a a leghatározottabb komolyság, inkább kabalisztikus és romantikus természetfölötti titkok alapján. Így egy holland tudós most ellenállhatatlan komolysággal állapítja meg azt az összefüggést, amely a nők születésének hónapja és a nők karaktere közt van.

Ez az összefüggés fennáll férfiaknál is, de a nőknél sokkal határozottabban és félreérthetlenebbül — mondja a tudós. A januárban született nő kitűnő háziasszony, jószívű, szerényen és amellett izléssel öltözködik. A februári nőből jó feleség és jó anya lesz, de igen cicomás. A márciusi nő hangos, pletykás, szorgalmas és mindamellett hanyag, erős üzleti érzéke van, de a szép ruhákat és a kalapokat imádja, szívesen flörtöl. Az áprilisi nők csak mérsékelt intelligensek és roppant szeszélyesek.

A május női szeretetreméltóak, elegánsak, finomak, érzelmesek. Juniusi nő szereti az élénk színű ruhákat, feltűnő kalapokat, amellyel felületesen s mindenben a feltűnőséget vadásszák. A juliusi nők általában jókedélyűek és nyálánkok, szeretik a bonbont, cukrászsüteményt. Aki nő augusztusban született, az szerény, körültekintő, a szeptemberi ellenben igen spórolós és rendkívül izlésezen öltözködik.

Az októberi nő rengeteget beszél, fantasztikus, forró érzelmű, szellemes és igen rokonszenves; csak épen felelősségérzete nincs; ők általában csinosak és barátságosak. A novemberi nő könnyen sértődik, haragos, de könnyen is békül, gyenge háziasszony, de nagyon jó anya. A decemberi nő lényéből varázslat árad, de viszont ezt a varázst drága ruhákkal szereti párosítani, pompás bundákkal és estélyi ruhákkal; nem érez lelki furdalást, ha az őt szerető férfinak romlását okozza, lassan, fokról-fokra, démoni szívóssággal. Ime, ez a kis tabella a női lényről.

Hála Istennek, hogy az évnek csak tizenkét hónapja van. A holland tudós így csak ennyi rosszat tudott megállapítani a nőkről. A völegényjelöltek jó, ha alaposan végig tanulmányozzák a tudós szavait és sürgősen megnezik az imádott lény keresztlevelében a hónapot, mielőtt... A férjek azonban némi melankóliával betűzik majd végig a tudós tanulmányának eredményeit. És úgy fogják találni, hogy a feleségük egy olyan természetfeletti lény, akik mintha nem is egy, hanem egyszerre tizenkét hónapban született volna.

* A prefektus Bukarestben. Peter Julián közigazgatási főfelügyelő, prefektus tegnap délután Bukarestbe utazott.

* Az Agrár Takarékpénztár is megkapta a devizaautorizációt. Ismét szaporodott azoknak a nagyváradi bankoknak száma, melyek megkapták a devizaautorizációt. Nagyvárad egyik legforgalmasabb és legszolidabb pénzintézete, az Agrár Takarékpénztár nyert a devizaüzletek szabad lebonyolítására engedélyt. Aki régebről ismerik az Agrár Takarékpénztár működését, mely sohasem irányult a kedvező konjunkturának féktelen, a nagy közönség rovására való kihasználására, biztosra veszik, hogy a nyert autorizáció nemcsak a pénzintézet forgalmát fogja növelni, hanem a közönség szempontját is szem előtt fogja tartani akkor, amidőn a pénzpiac az árak nivellálásáról lesz szó.

* Kinós incidens egy lakbérleti bizottsági ülésen cím alatt megjelent tegnapi cikkünkre vonatkozólag dr. Egry Gergely ügyvéd ama helyreigazító nyilatkozatának közlését kéri, mely szerint a cikk által neki

imputált felekezetteljes kijelentést egyáltalában meg nem tette. Hosszasabb cáfolatba azért nem kíván bocsátkozni, mer be akarja várni az ügyvédi kamara fegyelmi választmányának idevonatkozó határozatát.

* A Széchenyi-szálloda bérlete. A folyó évi május hó 8-án 8575—1923. szám alatt kibocsátott s a Széchenyi-szálloda bérletére vonatkozó árverési hirdetményben közöltetett, hogy a bérlet tárgyát mik képezik. A városi gazdasági ügyosztály pótlólag közli, hogy a bérlethez még 3 szobás, 1 konyha és kamarából álló vendéglősi lakás is tartozik.

* Öngyilkosság a Rhédey-kertben. A Rhédey-kertben tegnap délután tizenkét órakor a lebontott nyári színház telke mögött öngyilkosságot követett el egy fiatal nő. Marólugot ivott és súlyos belső sérülésekkel szállították be a Biharmegyei kórházba. Irást nem találtak nála, kihallgatni nem lehetett és így személyazonosságát még nem lehetett megállapítani.

* Nem luxus és nem pótfanyag, hanem az egészség megóvása és takarékoság szempontjából mulaszthatatlanul szükség a valódi „Palma” kautschuk-sarok és kautschuk-talp viselése. Kellemes járás, nagyobb tartósság az előnye a Palma-talpnak, amely a legolcsóbb.

* Hirdetmény. A Nagyvárad Városi Vasut ezennel közlést teszi, hogy 1923. május hó 15-én d. u. 3 órakor a Nagyvárad Vársártér állomáson a nagypiaci raktárhelyiségében egy vagon korpá, mely 272 zsákból áll, fog elárvereztetni. Az árú a legtöbbet ígérő félnek fog eladatni. Oradea-Mare, 1923. május 10. Nagyvárad Városi Vasut r.-t.

* A Cion-templomban az istentisztelet ma pontban fél 8 órakor kezdődik.

* Ma éjszaka a következő gyógyszer-tárak teljesítenek szolgálatot: Szent Antal, Rákóczi ut. 53. Vörös Kereszt, Rákóczi ut. 6. Minerva, Szent László tér 5. Megváltó, Teleki és Vitéz utca sarok. Diana, Ghilányi-utca 11.

* Leforrázta magát egy kisfiú. Fasie János két és fél éves fiúcska e hó 4-én Bikkács községben magára rántott egy forróvízzel telt fazekat. Súlyos égési sebekkel szállították be a Biharmegyei Kórházba, ahol tegnap meghalt. A vizsgálat megindult, hogy a kisfiú haláláért kit terhel a felelősség.

* Ma nagy intim-est lesz a Bonbonnierben. Az előadás fél 9 órakor kezdődik.

* A LEGJOBB REKLÁM minden cégnek, ha vevőit elsőrendű áruval és szolid ocsó árban szolgálja ki. Ezen elv helyességének eklatáns bizonyítéka azon tény, hogy ma már a vevők egymásnak őszintén ajánlják mint egyike a legszolidabb és megbízhatóbb céget, SZEKELY posztóáruházát, Kossuth-utca 5. szám alatt.

* Sabina-krém nappali, Sabina-kenőcs esteli használatra a legideálisabb arcszépítő. Készíti: Szabó Sándor gyógyszerész, „Sabina” gyógyszer-tár. Andrányi-palota.

* Feltűnést kelt a Körösparti Áruházba érkezett rengeteg mennyiségű nyári áru, melyeket a cég rendkívüli olcsó árakban bocsájt eladásra. Tisztviselőknek árkedvezmény.

Angol szövet különlegességek dus választékban. Olcsó árak! Havas és Grünfeld posztó és belésáru kereskedés, Nagy Sándor-u. 4.

* Laxal, az ideális hashajtószert, felnőtteknek gyermekeknek egyaránt ajánlatos. Kapható minden gyógyszer-tárban és droguériában.

* Férfi fehérneműek, nyakkendők, harisnyák, zsebkendők, ugyisintén gyermek és női harisnyák, mindennemű rövid áruk. Jumper selymek és pamutok legolcsóbb bevásárlási forrása a Molnár-áruház, Reg. Ferdinánd (Banca Marmorosch-palota).

* Poloskairtó Noxin biztos szer, ára 10 le. Kapható Farkas István „Apolló”-droguériájában Nagyváradon

* Van-e még ember, aki az „Olé” gummit nem ismeri?

* A világhírű Dreher—Haggenmacher világos és dupla malátasörök ismét kaphatók.

* Vásznak, schifonok, ingzefirek, kromok bevásárlásainál győződjön meg, hogy a Körösparti Áruház árai utolérhetetlen olcsók.

* Forolin biztos és gyors hatású házszer hőnigél és lábizzadás ellen. Nem zsíros! Nem ragad! Üdit, szagtalanít! Kapható Farkas István „Apolló” droguériájában.

* SZABÓK és KERESKEDŐKNEK különösen fontos érdekük meggyőződni arról, hogy SZEKELY Kossuth-utca 5. sz. alatti posztóáruház olcsó engross-árai szöveteken és belésárakban a legkisebb vételnél is teljes mértékű megtakarítást jelent.

A nagyváradi Zsidó Aggokmenháza jótévedése

A zsidó aggokháza gyűjtési akciója köszönetnyilvánításának folytatása. Újvári Józsefné és Spier Edéné urasszonyok ivén adakoztak: Újvári Józsefné 200, Borgida Béláné, dr Erdős Adolfné, Hönig Edéné, Róna Andor, Róna Armin, Rein Marcell, Hillinger Mártonné, dr Messinger Arminné 100—0. Hegyi Ferenc, Aron Salamonné, öz. Kepes Lipcse 50—50, N. N. 25 leut, összesen 1225 leut. Dr Kabos Béláné és Ilyés Józsefné urasszonyok ivén adakoztak: Angol Osztárak Bank 300, Agrár Takarékpénztár 100, dr Kabos Béla 200—200, Weisz Marcell, Glück Tivadar, öz. Deutsch K. L.-né, Szigeti Pál 100—100, Palotai Mihály, Reichard Dezső, Gazdasági Bank 100, Pénzváltó r. t. Silberstein Izidorné, Friss József 50—0. Molnár Jenőné, Rosenzweig Róza, Vidor Manó, Bala Miklós, Korona-gyógytár, Kesztenbaum Juliska, N. N. dr Fried Jánosné 40—40 leut, öz. Vadász Andor, Klein Hugó, Schwartz Márton, Vadász 30—30 leut, Halmos Zsigmond, Blum, N. N. 20—20 leut, összesen 1850 leut. Vadász Zsigmondné és Váradi Emilné urasszonyok ivén adakoztak: László és Hunyadi-mam 500 leut, Zoltán Géza, Stearin gyertya- és szappangyártó, Verő Albert, dr Hermann Ottó, Erdős Zsigmond, N. N. 100—100 leut, Czitter Lajosné 30 leut, Deutrich Kálmán, Stern Endréné 25—25 leut, Győri Sándor 10 leut, összesen 1200 leut.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Péntek: Kincs, Szentgyörgyi István vendégszereplésével B) bérlet 104. sz.

Szombat délután: Aranymadár, mérsékelt árakkal.

Szombat este: Bajadér, bérleten kívül.

Vasárnap délután: Éj királynője, mérsékelt árakkal.

Vasárnap este: Bajadér, bérleten kívül.

Hétfő: Váloperes hölgy, A) bérlet 105. sz.

(*) Kincs. A tegnap esti bemutató fényesen játszott Pálffy Gyulácsy Irén kivételes írói kvalitásának „Kincs” című falusi története olyan zajos sikert aratott, amilyenre eddig még nem volt példa. A gyönyörűen megrajzolt karakterisztikus alakok, a fordulatos helyzetek, a gyönyörű irodalmi nyelvezet és a szereplők művészi játéka felülmúlhatlan sikert biztosítottak a nagyszerű darabnak. Ma este mászó kerül színpadra ez a nagyszerű magyar levegőjű színdarab T. Pogány Janka, Erényi Böske, Szentgyörgyi István, Tóth Elek, Kiss Gyula, Madas, Harsányi, Stoll, Radó, Pattantyus, Perényi Kálmán és Vankó főszereplésével.

(*) Bajadér. A békeidők régi szép napjait idéző vissza az idény legnagyobb operettstágnak, Kálmán Imre „Bajadér” című darabja, amely gyönyörű zenével, pazar kiállításával és a szereplők tökéletes művészi játékaival osztatlan sikert aratott. Az operett főszerepeit szombat és vasárnap este is Pintér Böske, Kovács Kató, Tolnai, Gróf Laci, Hetényi, Perényi és Stoll játsszák. A babatáncban Pattantyus, a keltáncban Horváth Marietta járulnak hozzá a többi szereplő sikeréhez. A zenekart Szatmári karnagy fogja vezényelni.

(*) Váloperes hölgy. Vajda Ernő ötletes szellemű színparkozó vígjátékát, a Váloperes hölgyt hétfőn játssza harmadszor a színház kiváló vígjátékos együttese. Az utolsó évek e legnagyobb vígjátékának főszerepeit Jósika Mici, Körösi Juci, Kiss Gyula, Kecskés Ila, Gálfi Anna, Tóth Elek, Pattantyus és Radó játsszák. A darab nagyszerű előadása Tóth Elek kiváló rendezői érdeme.

(*) Délutáni előadások. Szombaton délután adják először Zerkovitz nagyszerű operettjét, az Aranymadarat Pintér Böske, Gróf Laci, Erényi Böske, Hetényi, Madas és Pattantyus vezető szereplésével. Vasárnap délután pedig a legmulattatóbb énekes bűvészt, az „Éj királynője” kerül előadásra Pintér, Pogány, Kecskés, Gálfi, Tolnai, Madas, Stoll, Perényi és Pattantyus és Kornai főszereplésével. — A zenekart Szatmári vezényli.

(*) Az igazság, Zola filmdrámája a nyári moziban. Az Emberi komédia sorozatában az Igazság magaslik ki maradandóan. Pascal de Fonclare gróf beleszeret Sviff bankár feleségébe, a bankár viszont anyagilag tönkreteszi a gróft. A bankárt halva találják, a gróf felesége vállalja a gyilkosságot, de mikor megtudja, hogy az ura a bankár feleségéhez ment, az urat jelöli ki mint gyilkost s itt kezdődik az igazság kiderítése, amelynek folyamán a mai élet minden titka feltárul a néző előtt. A hatfelvonásos film drámában valóságos divatrevü vonul fel, az új toalettek káprázatos sokaságában kiválik Emmy Lymu, a Comedie Francaise világhírű művésznője, aki a főszerepet játssza. Az előadás kezdete 9 órakor. Jegyelővétel délelőtt 11-től fél 1-ig. Esti pénztárnyitás fél nyolc órakor.

(*) „Kék róka” — Dorian-filmszínház. A korán beállott meleg idő hatása ma csak egy helyen nem tapasztalható: a Dorian-filmszínházban. Egyrészt azért, mert a villamos szellőztetőgép állandó kellemes levegőt csinál, másrészt pedig a kitűnő műsor ép úgy vonzza a közönséget, mint a főszezon derekán. A vonzóerőt a „Kék róka”, Herczegh Ferenc filmműve képviseli, mely ma utoljára látható a Dorian-filmszínházban.

Egy operett története.

Regény a „Nagyvárad Napló”-nak.

Irla Zsoldos László.

53

Aztán még megírt egy hosszú levelet, a melyikben töviről-hegyire elmondta ő vegy Inceszékynének ezt a különös menyasszony-utaztatást. A mikor mindezekkel elkészült, akkor kihajtatott a jövődőlíjével a nyugati pályaudvarra s illedelmesen boldogan és félő aggódással elbucszkodván tőle, a legközelebbi vonattal leküldte Herkulesre, hogy üldözéstől és rágalomtól egyaránt védett helyen legyen.

Igy „szöktette” meg a kis hegedűs a híres, gazdag, büszke Rahóthyék öz-szemű ivadékát. Ugy látszik, a becsület is olyan, mint a lótartás: bizonyos körökben nem mulja divatját.

Na iszen, micsoda utazás volt az szegény leánynak. Egyedül, felgyujván maga mögött a visszavonulás hidját, (gondolt is ő most ilyesmire) és nekivágván behunyt szemmel, pusztán a szive dobogására hallgatva, a bizonytalanságnak.

Másnap reggel azután Ollár is megtette a magáét. R gton két heti szabadságot, meg egy hónapi ákontót kért a direktorától. Az előbbi könnyen megkaphatta, hiszen az eladófélben lévő színháznál már ugyis lanyhán folyt minden: az utóbbit, százhatvan koronáról volt szó, már valamivel nehezebben, hanem azért mégis csak kikunyorálta valahogy a jólelkű öreg Felicititől. Ezenkívül harmadfél órai elkeseredett szótusa után, a jeles Apafi Mákony erkölcsi támogatásával „Lant és társa” színházi ügynökségétől is kicsikart kétszáz korona ideiglenes előleget a „Háromkirályok” partitúrája. Mit: kicsikart? Egyenest kihasította a bőrből, miként az igazi Lant az elismervény átvételekor fanyar elmésséggel megjegyezte. Ez volt az egész szemű hegedűsnek az első együttes tevékenysége a mesterrel az operett körül, mert a zseniális Mákony meg Ollár precedensére hivatkozva, rövid félórai harc után a másik kétszáz koronát „ajzotta ki” — ahogy ő mondta — a „Lant”-ból. Az összeharácsolt pénzből Matyi kifizette a hónapos szobáját, kiváltotta a tavaszi kabátját meg a nyári ruháját, magának szalmakalapot, új fogkefét, Terának egy-két egyáltalában nélkülözhetetlen ruhadarabot, mind a kettejüknek pedig olcsó, de annál megbízhatóbb jeggyűrűt vásárolt, majd végül összecsomagolta a cók-mókját, a hegedűjét meg a hangjegyeit, visszaküldte a fagottistának a kölcsönkért nadrágját és senkinek sem szólva hova, merre igyekszik, a legközelebbi vonattal ő is utána

szállott a párjának. Mint a fecskék, a mikor vándorolnak egyik tájról a másikra.

Herkulesről mindjárt expressz-levelet küldtek Rahóthy Farkasnak, (aki most már amugy is készséggel beleegyezett volna mindenbe.

(Folyt. köv.)

SPORT

Nagyvárad—Szatmár ifjúsági válogatott mérkőzés.

Nagyvárad ifjúsági válogatott csapata vasárnap Szatmáron mérkőzik az ottani legjobb ifjúsági tizenegygyel. Mindkét város készülődik e mérkőzésre, de különösen Szatmár, ahol e héten több triálmérkőzés alapján állítják össze a válogatott csapatot. Nagyváradon a válogatást Krüger Károly végezte és a következőkép állította össze az ifjúsági reprezentatív együttest:

Schönbrunn (E)

Hermann (N) Székely (T)

Major (T) Groh (T) Berkessi (N)

Grünstein (N) Bochs (B) Kertész (E) Róth (E)

Hauser (N)

Ez az összeállítás alapján sikerültnek mondható, hibáztatjuk azonban, hogy ez a csapat sem tartott együttes tréninget, hogy a játékosok összeszokjanak és több eséllyel menjenek a küzdelembe. Mert ezt a mérkőzést komolyan kell venni, egyrészt, mert Szatmár városa, ahol az ifjúsági nevelésre sokat adnak, erős csapatot fog kiállítani, de komolyan kell venni azért is, mert ifjúsági játékosainkban meg kell őrizni a sportszerűséget és fejleszteni kell bennük annak a tudatoknak jelentőségét, hogy majdn e város hegemoniáért ők fognak sikra szállni. Bizunk az ifjúsági csapatban, hisszük, hogy fiatalos lelkesedéssel fognak küzdeni a város színeinek győzelméért.

Strasser ellen elejtették a vádat. A fegyelmi bizottság tegnap este tárgyalta újból Strasser Emil ügyét és amint előrelátható volt, egyhangu határozattal elejtette ellene a vádat.

Elhalasztották a cseh—román válogatott mérkőzést. A május 27 re kitűzött cseh—román válogatott mérkőzést a cseh szövetség kérelmére elhalasztották. Csehország ugyanis 27 én Olaszország ellen játszik és nem akarja megkockáztatni, hogy egy második cseh garnitúra esetleg vereséget szenvedjen a román válogatottól. Ilyen formán győzelmi esélyünk alaposan csökkent, de a mérkőzés sportszerűsége növekedett, már pedig a sportszerűség a fontos.

Permetezők

és alkatrészek, külön szórócsap, gummi-lapok, gummicso. — Golyós csapágyak minden méretben, svájci selyem minden számban. — Műszaki cikkek és tömítőanyagok állandóan raktáron.

„AGRARIA”

mezőgazdasági és műszaki vállalat
Nicolae Iorga (Zöldfa)-utca 10. szám.

Amerikai irodabutorok háloszobák, ebédlők parketták

elsőrendű kivitelben és nagy választékban kaphatók

RIMANÓCZY MŰBÚTOR és PARKETTGYÁR
ORADEA-MARE, Strada Clujului 117
Telefon: 279.

Cérna

Cérna

Garantált 400 yard. olasz cérna

Kutyamárka 10—20 számig
Lei 146.—
24—60 számig „ 117.—
Vigognamárka 10—20 számig
Lei 132.—
24—50 számig „ 111.—

Eladások a napi lira-kurzus alapján leírt!

Desideriu Serényi

cérna-, pamut- és rövidáru-nagykereskedés, **Oradea-Mare, Zöldfa-utca 23.**

A „Kutya-márkájú” cérna- és pamutgyár vezérképviselője és gyári i. lerakata Nagyrománia részére. ::

Cérna

Cérna

Manilla-zsineget

eredeti import, elsőrendű minőségben szállit **versenyen kívüli árban** az

Hermes 8189

E. SZ. G. E. Géposztálya
NAGYSZEBEN, SÓ-UTCA 22.

Távirati cím: MASCHINENABTEILUNG.

Meghívó.

A „Margittai Göztégla- és Cserépgyár Részvénytársaság” 1922—23. üzletévi

rendes közgyűlését

1923. május hó 24. napján, délelőtt 10 órakor tartja dr Faragó Viktor ügyvédi irodájában (Emke-épület), melyre a t. részvényeseket ezuttal meghívja

Az igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése a lefolyt üzletévről.
 2. A mérleg megállapítása, zárszámadások megvizsgálása és határozathozatal a nyereség felosztásáról.
 3. Az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak a felmentvény megadása.
 4. Esetleges indítványok.
- Az évi mérleg a részvénytársaság margittai gyártelepén és dr Faragó Viktor ügyvédi irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthető. Ugyanitt tehetők le a részvények az alapszabályban előirt módon.

Osztrák és magyar koronátárubevásárlásra használhatnák

Cimeket „Jó haszon” jeligére a kiadóba.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó ára 1-50, a legkisebb apróhirdetés ára 10 szóig 15 lei.

LEVELEZÉS

Bankhivatalnő férjhez menne 35-40 év körüli uriemberhez. Nagyon szép kelengyéje és berendezése van. Lehetőleg vidéki gazdálkodó vagy kereskedő férjet keres, akinek hálás és hasznos élettérse lenne. Leveleket kérem „Szöke 27” jeligére a Központi Jegyirodába. 5526

Ismeretség hiányában 45 éves uri ember szeretne megismerkedni házasság céljából oly házias urihölgygel, kinek révén jövőnköt biztos thatnánk esetleg vállalkozásba benőtülés stb. „Kaland kizárva” jeligére kiadóhivatalban. 5540

Adás-Vétel

Házak eladók. Ház-
adási megbízásokat vál-
talunk. Kölcsönöket meg-
szerzünk. Magánpénzeket
jutalék mellett kihelye-
szünk. Építési és telek-
adásvétel rtg. Parcul Trai-
an (Széchenyi-tér) 12. Ér-
tesítés délután.

Nyári lakás 2 szoba,
konyha, pince, butorral
kiadó. Talyiga, egy lóra
szerszám eladó. Cim a
kiadóban. 5539

Nagyváradi látkepes
levelező lapok román-
magyar felirással nagyobb
mennyiségben is kapható
a Központi Ujságíródában.

Ponyvát 2-2½ méter
vizmenteset sürgősen ke-
resünk megvételre. Cim
Központi Ujságíróda.

Keresek használt, jó
állapotban levő futósző-
nyeget megvételre. Rosen-
berg, Major-utca 3.

Csiszolt tükrök finom
kivitelben különböző nagy-
ságuak eladók. Cim a Köz-
ponti Ujságíródában.

ELADÓ egy új horgolt
ruha nagyon szép kivi-
telben Teleki-utca 53.
kapuval szemben.

Eladó Umrath gyárt-
mányu gőzcseplő garni-
tura, teljesen jókarban.
Kazán 4-cs cséplő 900-as.
Értekezni Rosenbaumnál
Ceanul-mare (Mezőcsán)
Judetul Turde-Aries. 5541

Teljesen új 37-es fehér
an ilop körömcipő olcsón
átadó, ugyancsak eladó
férfi fekete teljesen új,
francia formájú 41-es cipő.
Megtekinthető a kiadó-
ban, Rimanóczy-utca 4.

Állást nyer

Középiskolát végzett jó
családból való fiu könyv-
kereskedésben tanulónak
fizetéssel felvétetik, azon-
nali belépésre. Cim a ki-
adóban.

Egy bejáróné koszttal s
magas fizetéssel azonnal
felvétetik Rimanóczy-utca
4, I. emelet. 5484

Keresek házhoz egy
felsőruhavarrónőt ki di-
vetosan varr. Cim a Köz-
ponti Ujságíródában. 62

Ügyes mindenés azon-
nali belépésre kere tetik
Bíró, Lakatos-utca 21. 61

Egy ügyes mindenés jó
fizetéssel felvétetik. Cim a
kiadóban.

Szobaleányt, tisztessé-
gest, megfizethető keres
Komlós Aladár Szaniszló-
utca 11. 5542

Perfect román, német
magyar önálló irodai mun-
kaerőt keres nagyobb vál-
lalat. Ajánlatok a kiadóba
„Agilis” jeligére külden-
dők. 65

Jobb nőt keresek két
kis gyermek mellé. Hár-
mas-utca 3. Vadas. 5548

KÜLÖNFELE

Képzett fahivatalnok
több évi gyakorlattal per-
fect román tudással állást
keres. Cim a fiókkidobban.

Lakását izlésesen, ele-
gánsan akarja berendezni,
vegye meg a „DAME”
régí számát. 8 lei drbja.

Selyemből, vagy pa-
mutból rövid napok alatt
kötök gyermekruhát, vagy
jumpereket nagyon jutá-
nyos áron. Ugyanitt egy
hosszu kerti asztal olcsón
eladó. Rákóczi ut 55/b.
bejáratától jobbra. 3718

Könyvelői esetleg rak-
tárnoki állást keres első-
sorban szeszszakmában,
35 éves nőtlen, volt pénz-
ügyör, hol a szorgalom és
pontosság feltétlen meg-
kivántatik. Kezdőfizetés
másodrendű kérdés; ro-
mánul szóban, írásban
némileg tud: állásba lép-
het barmikor. Cimet kér a
kiadóba. 5537

Keveset használt 38-39
szürke antilop cipő eladó
Körös-utca 37.

24% kamatra keresünk
magánpénzt teljes fede-
zettel. Adásvételi Rt Par-
cul Traian (Széchenyi-tér)
12. Értesítés délután. 76

Magánpénzt tudunk kézi
biztosítókra, vagy betáb-
lázásra, kisebb részletek-
ben azonnal átvehető.
Pável-utca 5. Iroda.

Juniusra társat keresek
Vizaknára Beöthy Ödön-
utca 42f fld. 6. 5550

A Bajadér, Gárdista,
„Aranymadár” operettek
kottái kaphatók a Köz-
ponti Ujságíródában.

Keresteik esetleg né-
met vagy román tudásu
magyar tisztviselő. Irá-
beli ajánlatok 11½-12½
között Schenker & Co.
Szent László-tér 5, Igaz-
gatósághoz. 5549

Elveszett a Kapucinus-
utca. Nagypiac-tér és a
Körös-köröz közötti részen
egy félig kész kézimunka.
Becsületes megtaláló illő
jutalmat kap, ha azt a
Nagyváradi Napló-nyomda
R. T. irodájába (Rákóczi-
ut 18.) beadja.

50.000 leu kaucióval
rendelkező agilis keres-
kedő megfelelő állást ke-
res, esetleg társulna ki-
sebb vállalathoz. Cim a
kiadóban. 5551

Szobát, butorozatlanul
is, keres intelligens házas-
pár esetleg ellátással. Te-
lefon 221. 156

Heti 800-1000 leit ke-
reshet kettőezer lei kau-
cióval rendelkező meg-
bízható 3 tagu család
könnyű munkával. Cim
Központi Ujságíróda.

Román, francia, német
fordításokat a legprecizeb-
ben végez a Nagyváradi
Napló kiadóhivatala.

Szombat kivételével
órás gépéleést vállalnék
naponta d. u. 6-8-ig.
Cim a kiadóban. 62

Ha eladni vagy venn,
akar valamit, ha állásti
vagy alkalmazottat keres,
biztos eredményt ér el a
„Nagyváradi Napló” apró-
hirdetése után, melyeket
a következő helyeken ad-
hat fel:

1. A Nagyváradi Napló
kiadóhivatala (Rimanóczy-
utca 4) 2. Központi Uj-
ságíróda (Rákóczi-ut 1.)
3. A „Nagyváradi Napló”
fiókkidóhivatala (Strada
Regele Ferdinand 18.) 4
Vasuti hírlapárusító pavil-
lon. 5. Posta tözsde (Uri-
utca.) 6. Torszán Elek
tözsdeje (Uri-utca.) 7. Ru-
binstein tözsde (Szent Já-
nos-utca 30.) 8. Özv. Vass
Józsefné tözsdeje (Körös-
utca 33.) 9. Özv. Rosin-
ger Adolfné Str. Avram
Jancu (Kossuth-utca.) 12.
Özv. Moskovit Pálné tözs-
deje (Szent János-utca 1.)
13. Szántó Sándorné tözs-
deje (Sztaroveszky utca 2.)
14. Steier Simon tözsdeje
Celea Victoriei (Kolozs-
vári-u.) 15. Özv. Benesné
tözsdeje (Teleky-utca 7)
16. Kertész Kálmán tözs-
deje (Ghillányi-utca 17.)
17. Hegedüs-tözsde Bá-
nyasor 15.) 18. Nach Áb-
rahám tözsdeje (Kert-u. 3.)
19. Hermann Ferencné
tözsdeje (Szent László-
tér 9.) 20. Özv. Ács Sán-
dorné (Kolozsvári-u. 54)
21. Sonnenwirth tözsde
Nagypiac-tér.

Aki állást keres, al-
kalmazottat, munkást, cse-
lédet akar felvenni, ak-
bármit venni, vagy el-
adni akar, lakást keres
vagy ki akar adni, a leg-
biztosabb eredményt ér-
el a Nagyváradi Napló-
ban feladott apróhirdetés
után.

Az „Építési és Telek-
adásvételi Részvénytársaság”
napi értesítője,

Intézeti helyiség: Parcul
Traian (Széchenyi-tér) 12

Értesítési idő: d. u. 4-6-ig

Eladó ingatlanok: 1.
Csengeri-utca 25. sz. ház
kisebb része, van benne
1 darab 3 szobás, 1 da-
rab 1 szobás lakás. 2.
Kereszt-utca 9. sz. nagy-
bérház lakásokkal, üzle-
tekkal. 3. Szacsavay-utcán
egy ház átadó gyönyörű
uri lakással, üzlettel, is-
tállóval, kocsiszinnel, ipar-
telepnek nagyon alkalmas.
4. Béke-utca 35. sz., van
benn 3 darab 1 szobás
1 darab 2 szobás lakás.
5. Kertész-utca 12—a többi
lakással, kerttel. 6. Széles-
utca 1. sz. A réti vashid-
dal szemben, előnyös vé-
teli feltételek. 7. Peca-
utca 18. sz. ház 7 lakás-
sal, nagy fronttal. 8. Ve-
lencepart nagy raktár, szép
lakás, gyári helyiség, ipar-
telepnek nagyon alkalmas.
9. Kolozsvári-utcán bérház
fűszerüzlettel, modern la-
kasokkal. 10. Lipót-utca
ház 2 lakással, fűszerüz-
lettel, bodegával. 11. Kál-
vária-utcán gyönyörű villa
5 szobás szép lakással.
12. Kálvária-utca 64. sz.
félemeletes épület többi
lakással. 13. Kálvária-utca
34. sz. 3 darab 1 szobás,
1 darab 2 szobás lakás-
sal, kerttel, vételár egy-
harmad része 7-százalékos
kamat mellett rajta ma-
radhat. 14. Uri-u. 8 darab
1 szobás lakással, nagy
műhely. 15. Kálvária-utca
54. sz. 5 lakással, nagy-
telekkel s ezen felül sok
más kisebb, nagyobb ház
eladó. 16. Szállodának,
vállalatnak alkalmas 12
szoba és mellékhelyisége-
ből és egy önálló lakás-
ból álló épület gyönyörű
berendezéssel eladó. Az
egész elfoglalható. 17. Lu-
kács György-utca 42. sz.
több lakással, akár egész-
ben, akár kisebb részben
eladó. Szép kerttel. Ingat-
lanok eladását elvállaljuk,
azokat saját költségünkön
az eladás megtörténteig
hirdetjük. Házak kezelését
a bruttó bérösszeg 5 szá-
zalékáért elvállaljuk. 24
százalékos magánpénzek ki-
helyezését elvállaljuk ki-
tűnő biztosítékok mellett.
Pénzügyi részvényeket
eladásra elvállalunk. Köl-
csönöket kzzizálogra, be-
táblázásra stb. kieszköz-
lünk. Társakat keresünk
cukorkagyárhoz, rövidáru
nagykereskedéshez, zene-
műülethez, bérházépítés-
hez. Amerikai utleveleket.
Az United States Lines
Newyork értesítési ügyfeleit,
hogy az Amerikába uta-
zásra vonatkozó felvilágo-
sításokat és utbaigazítá-
sokat nyújt az Építési és
Telekadásvételi Rtg. —
Butorozott szobákat, laká-
sokat elvállalunk magas
áron való bérbeadásra.

Perfect román-magyar
gép és gyorsíró

azonnal alkalmazást nyerhet

Ajánlatok személyesen betérjesztendők
a Városi Villamos-műhöz.

Eladó!

két bükkfaágy (politu-
ros) Bunytay-liget 18.

TISZTIT!
FEST! és MOS!
a kolozsvári „KRISTÁLY”

Nagyváradi képviselete:

Schwimmer Józsefné

férfi és női fehérnemű üzlete

Str. Nicoleta Jorga (Zöldfa-u.) 8.

Zsák

Kötélgyár
Lugoson

Zsineg

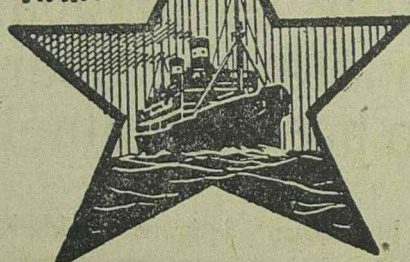
HAVAS DEZSŐ
TIMISOARA

Ponyva

CHARGEURS
★ REUNIS ★

ARGEN-
TINIA

BRA-
ZILIA

Legnagyobb francia

Dél-Amerikai Vonal

Vezérképviselet Nagy-Románia részére:

ADOLF SALOMON FIA Bucuresti, Str. Paris 14

Hajóra szállás: Hamburg, Havre és Bordeauxban.

Lloyd 1650.

Kitűnő kiszolgálás, nagy kényelem, első-
rangú ellátás, gyors utazás, külön kajuttok.

Remélem tudja már
hogy leggyorsabban
intézi el

utlevél ügyeit és
VIZUMÁT

Kolozsváron, Bras-
sóban és Bukarest-
ben DEUTSCH és
FIA futáirodája
Palace (volt Pan-
nonia kávéház).